

ОБЩИНА ИВАНОВО

www.ivanovo.bg

7088 с. Иваново, Област Русе, ул. "Олимпийска" 75
тел.: 08116/22-53, факс: 08116/28-70, e-mail: obshtina@ivanovo.bg

Изх. № 08-07-11 / 09-01 2025 г.

ДО
ОБЩИНСКИ СЪВЕТ –
ИВАНОВО

ОБЩИНСКИ СЪВЕТ с. ИВАНОВО, обл. Русе	
Регистрационен индекс и дата	
16/09.01.2025г.	
Срок за изпълнение:	

ДОКЛАДНА ЗАПИСКА
ОТ ГЕОРГИ МИЛАНОВ –
КМЕТ НА ОБЩИНА ИВАНОВО

ОТНОСНО: Приемане на Отчет за изпълнението на Програмата за развитие на туризма в община Иваново за 2024 г.

УВАЖАЕМИ ДАМИ И ГОСПОДА ОБЩИНСКИ СЪВЕТНИЦИ,

На основание чл. 12, т. 1 от Закона за туризма, Ви представям изготвения Отчет за изпълнението на Програмата за развитие на туризма в община Иваново за 2024г.

Предвид гореизложеното и на основание чл. 21, ал. 1, т. 23 и ал. 2, във връзка с чл. 27, ал. 3 от Закона за местното самоуправление и местната администрация (ЗМСМА), чл. 12, т. 1 от Закона за туризма (ЗТ), предлагам Общински съвет – Иваново да приеме следното:

РЕШЕНИЕ:

ПРИЕМА Годишен отчет за изпълнението на Програмата за развитие на туризма в община Иваново за 2024 г.

Приложение: Годишен отчет за изпълнението на Програмата за развитие на туризма в община Иваново за 2024 г.

Вносител:

ЗА КМЕТ

ПЛАМЕН ДОНЧЕВ

Зам.-Кмет на Община Иваново

Област Русе

(Заповед № РД-09-31/08.01.2025 г.)

ОДОБРЯВАМ.....
ПЛАМЕН ДОНЧЕВ
Председател на КСВТОИ

ОТЧЕТ

ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМАТА ЗА РАЗВИТИЕ НА ТУРИЗМА В ОБЩИНА ИВАНОВО ПРЕЗ 2024 г.

I. ВЪВЕДЕНИЕ

Програмата за развитие на туризма в Община Иваново за 2024 година се приема на основание чл. 11 и чл. 12 от Закона за туризма (ЗТ) и е изготвена в съответствие с приоритетите на Националната стратегия за устойчиво развитие на туризма в Република България за 2014 – 2030 г., с приоритетите на Стратегия за устойчиво развитие на туризма в област Русе 2020-2030 г., План за развитие на туризма в Община Иваново в изпълнение на Стратегия за устойчиво развитие на туризма в Област Русе 2020-2030 и Плана за интегрирано развитие на Община Иваново за периода 2021 - 2027 г. и въз основа на местните туристически ресурси и потребности. Разработената програма има за цел да осигури трайна конкурентоспособност на община Иваново като туристическа дестинация, използвайки благоприятното ѝ местоположение. Изпълнението на заложените в нея мерки трябва да доведе до повишаване качеството на туристическите услуги, разнообразяване на предлагането и по-добра разпознаваемост на дестинацията с цел устойчивото развитие на туризма. Община Иваново повишава своята конкурентоспособност чрез оптимално използване на природните богатства, съхраняването на социалната и културна автентичност, културно-историческо наследство и ценности на общността.

Настоящият отчет представя постигнатия напредък в развитието на туристическия сектор в общината, степента на изпълнение на планираните мерки и резултатите от тяхната реализация. Оценката на изпълнението на Програмата се извършва по посочения в нея набор от измерими показатели.

Мониторингът на прилаганата политика за развитие на туризма в община Иваново засяга следните аспекти:

- икономичност на извършваните дейности в съответствие с добрите административни принципи и управленски практики;
- ефикасност на използваните финансови, човешки, технически и други ресурси, включително оценяване на мерките за изпълнение на мониторинга и прилаганите процедури за преодоляване на констатирани недостатъци;
- ефективност по отношение постигането на целите на програмата и оценка на действителните резултати и въздействия в сравнение с очакваните.

II. ОСЪЩЕСТВЕНИ ДЕЙНОСТИ ПО РЕАЛИЗАЦИЯ НА ПРОГРАМАТА

1. Изграждане и поддържане на инфраструктурата, обслужваща туризма на територията на общината, включително местните пътища до туристически обекти.

- Поддържане на пътната инфраструктура.

• През изтеклата календарна година е извършена рехабилитация на общински пътища RSE 1101/III-202, Русе-Щръклево/Красен/III-501/ от км 5+500 до км 8+800 и общински път № RSE2107 - землището на с. Пиргово - с. Мечка (път I-5).

През 2024 г. са извършвани ремонти на пътната инфраструктура.

През 2022 г. Община Иваново е кандидатствала и е одобрена за финансиране за обект „Реконструкция и рехабилитация на участък от 3.050 км от общински път RSE 1108/III-501, Русе-Две могили/-Ивановски скални църкви от км 0+260 до км 3+310“. Сключено е споразумение № РД-02-30-64/26.10.2022 г. с МРРБ за финансиране на обекта и е изпълнено строителството за участък от 0+260 до 2+230. През 2023 г. е сключено допълнително споразумение №1 към Споразумение №РД-2-30-64/26.10.2022 г. за осигуряване на финансирането за довършване на обекта, чието изпълнение е приключило през 2024 г. Значението на пътя е за обезпечаване достъпа на гражданите до обекта на ЮНЕСКО – „Ивановски скални църкви“.

- Поддръжка на озеленените площи и декоративната растителност в обектите за обществено ползване.

- Осъществяване на сметосъбиране и сметоизвозване.

През 2024 г. на територията на населените места в община Иваново е извършвано организирано сметосъбиране и сметоизвозване по определен график. В периода 01.01. – 31.12.2024 г., от територията на населените места в Община Иваново са събирани и извозвани общо 3046,680 тона смесени битови отпадъци.

2. Организация на информационното обслужване на туристите

За информационното обслужване на туристите функционира туристически информационен център, поддържащ и предоставящ актуална информация за туристическите атракции, инфраструктура и услуги на територията на общината. В центъра се осъществяват и дейности, свързани с организация и популяризиране на културни, фолклорни и други мероприятия със значение за туризма, с разпространение на рекламни материали, както и с наблюдение и анализ на потребителското търсене в туристическата сфера.

3. Изграждане и поддържане на туристически обекти, които са общинска собственост или за които правото за ползване и управление е предоставено на общината.

- Продължаващи целенасочени действия за изграждане на нови туристически обекти и придобиване право на управление и стопанисване на такива.

На община Иваново е предоставен безвъзмездно за управление, за срок от 10 години Археологически резерват „Скални църкви - село Иваново“.

- Поддържане на общинските туристически обекти – паметници.
- Отдаване под наем на предоставените за управление павилиони – държавна собственост, които се намират на територията на АР „Ивановски скални църкви“ и АР „Средновековен град Червен“

- Поддържане на станция за зареждане на – велосипеди, придобити по проект LENA– договор № DTP 1-189-2.2 по INTERREG „Програма за транснационално сътрудничество „Дунав“ 2014 – 2020“.

- Изграден паркинг в близост до АР „Ивановски скални църкви“, снабден с бариерна система и система за видеонаблюдение по Проект BGLD-1.007-0040 "Подкрепа за осигуряване на заетост, социална и професионална интеграция на хора с увреждания в община Иваново" по Програма „Местно развитие, намаляване на бедността и подобро включване на уязвимите групи“, финансирана от Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2014 – 2021 г. (ФМ на ЕИП)

4. Проведени мероприятия с местно и национално значение, които допринасят за развитието на туризма.

През 2024 г. се организираха и проведоха предвидени в културния календар на Община Иваново празници и фестивали, както следва:

- Празник на община Иваново, „От Поломието до Дунав заедно“ проведен в Селищно образувание „Стълпище“;

- Трети фолклорен фестивал „Родолубие от Поломието – събор на народната шевица“ - проведен в с. Сваленик. Същият има за цел да популяризира българския фолклор, като опазва и съхранява фолклорните традиции и обичаи.

За провеждане на събитието в С.О. „Стълпище“ Община Иваново предоставя изграждането на сцена и видео стена.

Подсигурен е и транспорт за всички участници и гости в празниците на Община Иваново.

5. Провеждане на проучвания, анализи и прогнози за развитието на туризма в общината.

- Мониторинг и анализ на туристопотока на територията на общината.
- Завръщане на семейното пътуване-този сегмент показва най-бързо възстановяване във всички региони и е сред най-предпочитаните начини за пътуване.
- Набиране на информация относно бъдещи проекти, свързани с развитието на туризма с цел кандидатстване на общината.

6. Реклама на туристическия продукт на общината, включително участие на туристически борси и изложения.

- Периодична актуализация на информацията относно местата за настаняване и заведенията за хранене на официалния сайт на общината и в портала за отворени данни на Република България.

- Поддържане на профил в социалните мрежи и периодично публикуване на информация за провеждането на културни събития и реклама на туристическите атракции и услуги, предлагани на територията на общината.

- Предоставяне на информация на НПО и други заинтересовани страни, работещи активно за популяризиране на туристическите атракции.

7. Взаимодействие и членство на общината в туристически сдружения и в съответната организация за управление на туристическия район

- Осъществява се непрекъснато взаимодействие със Съюза на хотелиерите и ресторантьорите в Русе, във връзка с категоризацията на туристическите обекти.

- Община Иваново активно партнира за провеждането на информационни срещи, организирани от Областния информационен център – гр. Русе.

- Взаимодействие по дейности касаещи туризма, през 2024 г., е осъществявано с областна администрация – Русе, дирекция ПП „Русенски Лом“, с Регионалния исторически музей – град Русе и др., както и с представители на местата за настаняване на територията на община Иваново.

- Културният календар ежегодно се публикува на официалната уеб страница на общината.

8. Подобряване качеството на услугите, предлагани в общинските туристически обекти

- Периодично публикуване на информация, свързана с туризма в социалните мрежи и на интернет страницата на общината.

- Категоризиране на нови туристически обекти.

III. ИНДИКАТОРИ ЗА РАЗВИТИЕ НА ТУРИЗМА

1. Посещения в туристически обекти

1.1. Експозиции на Регионалния исторически музей – гр. Русе

	Посетители 2024 г.										Общо
	ученици(от Русе и др. места)				възрастни			чужденци		служ.	
	предуч. възраст	нач. курс	прогимн. курс	среден курс	студенти	пенсионери	индив. посет.	групи	индив. гости	гости	
Арх. резерват „Ивановски скални църкви“	74	639	808	1733	2042	2303	3760	7522	9524	15	28420
	230	242	483	344	783	1121	3001	990	538	0	7732

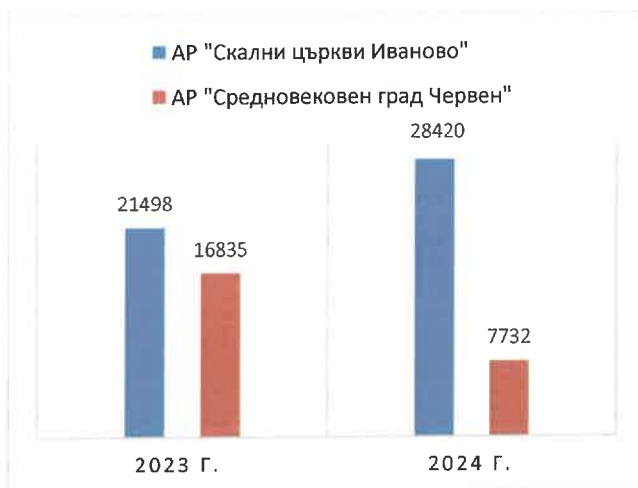
Арх. резерват
„Средновековен
град Червен“

№ по ред		2017г.		2018г.		2019г.		2020г.		2021г.		2022г.	2023г.	2024г.
		Общ брой посетители	в т.ч. организирани	Общ брой посетители	в т.ч. организирани	Общ брой посетители	в т.ч. организирани	Общ брой посетители	в т.ч. организирани	Общ брой посетители	в т.ч. организирани	Общ брой посетители	Общ. Брой посетители	Общ. Брой посетители
1.	АР „Скални църкви при с. Иваново“	14431	11276	18817	10136	24311	13960	10659	9960	13442	6797	16835	21 498	28 420
2.	АР „Средновековен град Червен“	9072	6342	8000	4496	8922	5637	7361	5547	4807	2345	8840	11 120	7 732

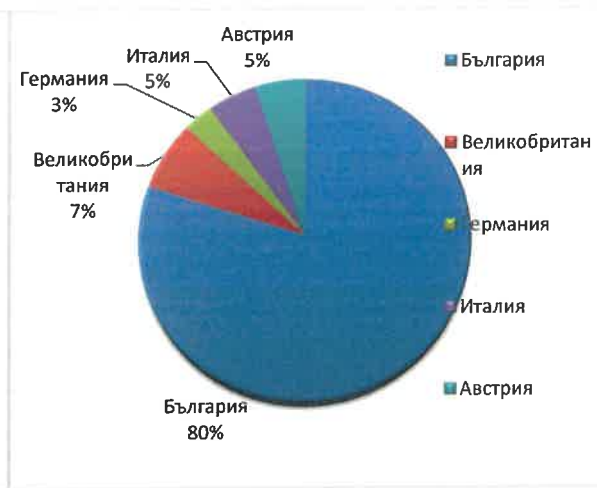
Източник: Регионален исторически музей – Русе

1.2. Туристически информационен център – с. Иваново

Наблюдава се траен растеж на потока от туристи към общината през настоящата година и завишение спрямо предходната. Посещаемостта на туристи през 2024 г. към АР „Скални църкви при село Иваново“ като един от десетте обекта в България под егидата на ЮНЕСКО“, бележи значителен растеж за разлика от посещаемостта на АР „Средновековен град Червен“, където се наблюдава понижение на посещаемостта на туристи съгласно (диаг.1). Общият брой на посетителите в центъра е 154 туристи от общо 5 страни (диаг.2), включително България. Основната част от тях са българи – 80%.

(диаг. 1)

(диаг.2)

По отношение на посетителите, ползвали услугите на ТИЦ, освен от обичайните за дестинацията български туристи, тенденция към траен интерес се наблюдава от страна на посетители от Великобритания, Германия, Австрия и Италия.

2. Реализирани нощувки в категоризираните места за настаняване

Туристически обект	Брой реализирани нощувки
	За периода От 01.01.2024г. До 31.12.2024г.
Семеен хотел „Черния Щъркел“ – с. Нисово	797
Къща за гости „Милковата Къща“ – с. Кошов	722
Хотел „Русенски Лом“ – с. Кошов	754
Къща за гости „Детелина 2“ – с. Иваново	425
Къща за гости „Кладенеца“ – с. Иваново	495
Къща за гости „Авлига“ – с. Божичен	807
Стаи за гости „Съни дейс“ – с. Божичен	151
Хотел „Седем поколения“ – с. Мечка	3052
Къща за гости „Ерида“ – с. Тръстеник	510
Стаи за гости „Недината стая 1“ – с. Червен	111
Къща за гости „Интрига“ – с. Червен	54
Къща за гости „Малави Красен“ - с. Красен	35
Общо	7 913

3. Приходи от Туризм

Приходите от туристически данък в общината за 2024 г. са в размер на 5 181,93 лв.

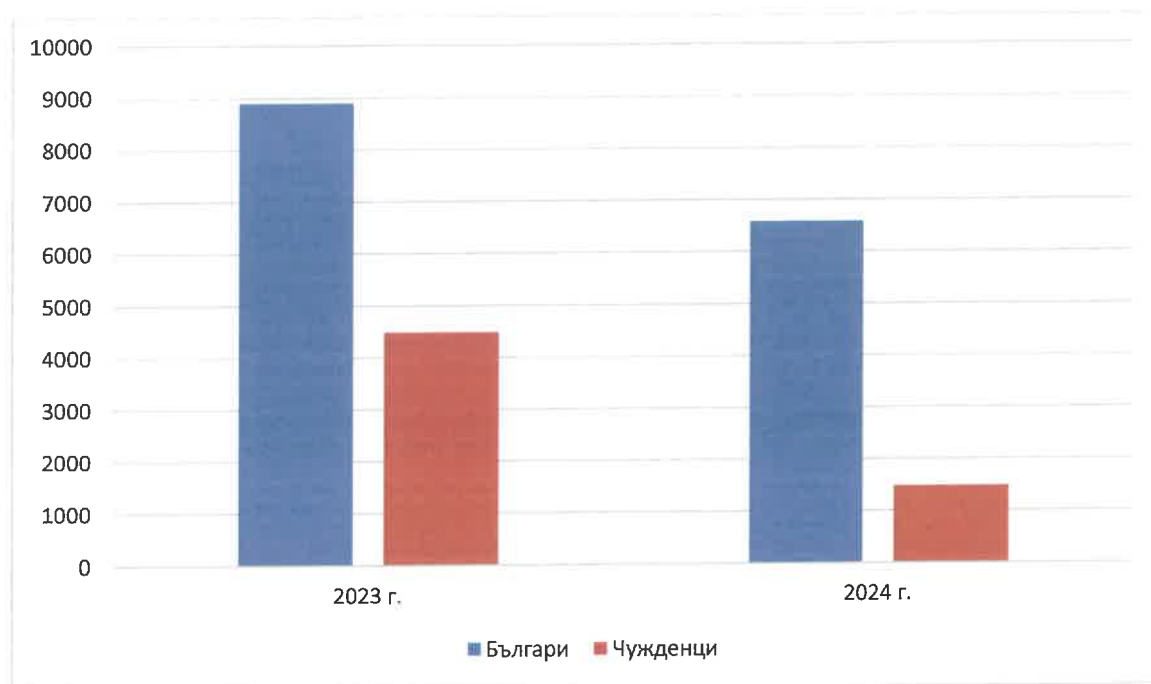
Динамиката на този показател спрямо предходни години показва сериозен спад на потреблението в туристическия сектор спрямо 2023 и 2024 г.

Динамика по отношение на предходни години:

	2020г.	2021г.	2022г.	2023г.	2024г.
Приходи от туристически данък	4 139 лв.	5 521 лв.	8 926,33 лв.	13 440,82 лв.	5 181,93 лв.

IV. ПРОФИЛ НА ПОСЕТИТЕЛИТЕ

Туристопотокът в община Иваново и през 2024 г. се е състоял основно от български потребители. Съотношението българи-чужденци, посетили местата за настаняване, се запазва на нивото на предходната година. Общият брой на туристите значително е намалял през 2024 г. (диаг.3), като водещ пазар за входящ туризъм си остава Румъния.

(диаг.3)

Наблюдава се значителен спад на посетителите пренощували в категоризираните места за настаняване. Интерес към дестинацията са проявили туристи от Великобритания, Германия, Австрия и Белгия. В категорията други попадат посетителите от Австралия, Израел, Русия, Албания, Бразилия, Китай и др. Общият брой на посетителите чужденци е около 1500 от приблизително 30 страни.

Посещения на места за настаняване и ТИЦ в община Иваново за периода от 01.01.2024 г. до 31.12.2024 г.

Туристически обект	Брой Посещения		
	Българи	Чужденци	Общо
Семеен хотел „Черния Щъркел“ – с. Нисово	723	74	797
Къща за гости „Милковата Къща“ – с. Кошов	616	106	722
Хотел „Русенски Лом“ – с. Кошов	742	12	754
Къща за гости „Детелина 2“ – с. Иваново	421	4	425
Къща за гости „Кладенеца-Ц“ – с. Иваново	495	–	495
Къща за гости „Авлига“ – с. Божичен	790	17	807
Стаи за гости „Съни дейс“ – с. Божичен	151	-	151
Хотел „Седем поколения“ – с. Мечка	1846	1206	3052
Къща за гости „Ерида“ – с. Тръстеник	482	28	510
Стаи за гости „Недината стая 1“ – с. Червен	99	12	111

Къща за гости „Интрига“ – с. Червен	54	–	54
Къща за гости „Малави Красен“ - с. Красен	24	11	35
Туристически информационен център (ТИЦ) – с. Иваново	139	15	154
Всички	6582	1485	8067

(Диag.4)

Профилът на посетилите община Иваново туристи остава непроменен и през 2024 г. включва главно хора в активна възраст, попадащи в категорията индивидуални туристи, които пътуват със своите семейства или на малки групи от 2 - 5 души. Търсеците краткотраен отдих са основна част от посетителите. Може да се отчете, че има значителен спад към по-продължителен престой на туристи в селата Мечка, Нисово, Божичен, Червен, Красен и Иваново.

Разширеното предлагане в някои от местата за настаняване намира своите клиенти, но типичния потребител за общината си остава клиентът със средно-високи доходи, търсец най-добър баланс между цена и качество. Според данните за посещенията в ТИЦ, интересът към дестинацията на преобладаващата част от тях е провокиран главно от AP “Скални църкви при село Иваново” като един от десетте обекта в България под егидата на ЮНЕСКО. През изтеклия сезон AP “Средновековен град Червен” също печели популярност - от обекта са се интересували 20% от потърсилите информация в ТИЦ туристи.

По-голямата част от туристите през 2024 г. са ползвали основни туристически услуги, макар да има интерес и към допълнителни такива като велосипеди и коли под наем, екскурзовод и др.

V. ИЗВОДИ И ПРЕПОРЪКИ

Свободното движение на хора и наличието на обект от Списъка на световното културно и природно наследство на ЮНЕСКО са причина за интереса на множество

туристи към забележителностите на територията на община Иваново. Голяма част от тях са чужденци. През последните няколко години общината постигна значителен напредък в развитието на туризма. Целенасочените действия за надграждане и устойчивост дадоха своя реален ефект. През настоящата година в общината са категоризирани четири нови заведения за хранене, три места за настаняване и едно място за настаняване е получило регистрация.

През настоящата година посетителите в общината, а също така и приходите от туризъм в сравнение с предходната година бележат увеличение. Според предоставената ни от Регионален исторически музей – Русе статистика, през 2024 г. АР „Скални църкви при с. Иваново“ са посетени от 28 420 души. Спрямо 2023 г., когато техният брой е бил 21 498, с реализиран 32,2% ръст, на посещаемостта. Независимо от този резултат, делът на културния туризъм в цялостната палитра на предлаганите в общината туристически продукти остава непроменен и ще бъде базов за по-нататъшното разгръщане на сектора.

По отношение на планираните дейности не са констатирани недостатъци. Част от тях са с постоянен характер, други - в процес на изпълнение и фигурират в програма за развитие на туризма. Постигането на устойчивост на туристическия сектор и утвърждаването на община Иваново като разпознаваема туристическа дестинация със запазени природна среда и културно наследство ще продължат да са приоритет за нейното интегрирано развитие. Набелязаните цели и мерките за тяхното постигане в Програмата за развитие на туризма за 2024 г. са съобразени и с визията за развитие на сектора за периода 2020-2030 г., заложена и в Областната стратегия развитие на туризма в област Русе за същия период. Те са ясно дефинирани и реалистични, и се изпълняват в рамките на общинския бюджет.

Въз основа на наблюдаваните показатели, може да се отчете, че програмата отговаря на изискването за икономичност, а планираните мерки са в рамките на компетентност на администрацията. Наличните човешки и технически ресурси също се използват ефективно. Мониторингът се осъществява на базата на постъпващата информация от ОЕККТО, данни от Данъчната служба в общината, от Регионален исторически музей – Русе, данни от ЕСТИ, статистика и доклади.

Изготвил:

Жанета Цанева

Специалист в Дирекция „СА“